2019

SANSKRIT

(General)

Paper : 5.2

Full Marks: 80

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Answer any two of the following questions:

 $10 \times 2 = 20$

তলত দিয়া যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss the authorship of the thirteen plays ascribed to Bhāsa.

ভাসৰ তেৰখন নাটকৰ গ্ৰন্থকৰ্তৃত্ব সন্বন্ধে আলোচনা কৰাঁ।

(b) Prepare a note on Kālidāsa as a dramatist on the basis of his Abhijāānaśakuntalam.

'অভিজ্ঞানশকুন্তলম্'ৰ আধাৰত নাট্যকাৰ হিচাবে কালিদাসৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

- Prepare a note on the Didactive Fables of the Sanskrit literature. সংস্কৃত সাহিত্যৰ উপদেশযুলক নীতিকথাৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা ।
- (d) Estimate Subandhu as a prose-writer in Sanskrit literature. সংস্কৃত সাহিত্যৰ এগৰাকী গদ্যকাব্যৰ ৰচক হিচাবে সুবন্ধাৰ এটি মূল্যায়ন কৰা।
- 2. Answer the following as directed: $1 \times 5 = 5$ তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখাঁ :
 - (a) Mālavikāgnimitram is a drama written by Bhavabhūti.

(Correct the sentence) 'মালবিকাগ্নিমিত্রম্' ভৱভূতিয়ে ৰচনা কৰা এখন নাটক। (বাক্যটো শুদ্ধ কৰি লিখাঁ)

The Harşacarita of Banabhatta is a Kathā / Ākhyāyikā / Mahākāvya.

> (Choose the right answer) বাণভট্টৰ 'হৰ্ষচৰিত' এখন কথা / আখ্যায়িকা / মহাকাব্য। (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱাঁ)

Who is the writer of Hitopadeśa? 'হিতোপদেশ'ৰ ৰচক কোন?

(d) What term is used by the author of the Satī Jayamatī to mean the Chapters of the book? 'সতী জয়মতী'ৰ গ্ৰন্থকাৰে গ্ৰন্থখনৰ বিভাগবোৰ বুজাবলৈ কি পৰিভাষা ব্যৱহাৰ কৰিছে ?

- (e) Who is the writer of Avantīsundarīkathā? 'অৱম্ভীসন্দৰীকথা'ৰ ৰচক কোন?
- 3. Sketch the character of Ahom king Cukāphā as 10 narrated in the Satī Jayamatī Kāvya. 'সতী জন্মমতী' কাব্যত চিত্ৰিত আহোম নূপতি চুকাফাৰ চৰিত্ৰটো অন্ধন কৰাঁ।

Or / অথবা

Present the literary beauty of Satī Jayamatī Kāvya with apt illustrations. যথোপযুক্ত উদাহৰণসহ 'সতী জন্মমতী' কাব্যৰ কাব্যিক সৌন্দৰ্য উপস্থাপন কৰা।

- 4. Translate any one of the following: তলত দিয়া যি কোনো এফাঁকি অনুবাদ কৰাঁ:
 - (a) शतशरदमतीत्य पार्थिवः सिंहवीर्घ्यः सुरसदनमयासीद्धक्तिमान् शाक्यसिंहे। शिशिरकमलतुल्यं सर्वसारैर्विहीनं यत इह नरदेहं कालदण्डैर्विदीर्णम।।

(Continued)

5

(b) चलतु निखिलपापं सेवकानामुमाया भवतु च भवभीतः शोकहीनः सुरूपः। असुरमथन इत्यं दिव्यभावात् परेशो भगमिह भगवत्या नीलशीर्षे मुमोच॥

5. Explain any one of the following : তলত দিয়া যি কোনো এফাঁকি ব্যাখ্যা কৰা :

- (a) चिलरय हरिलाचित् शंकरादिप्रमुख्याः
 शुभतनयसमूहा आविरासन् जनन्याः।
 विमलसलिलधन्यो ब्रह्मपुत्रः सुपुत्रः
 मुनितनयप्रदत्तः शोभतेऽद्यापि भूमौ॥
- (b) बहुसुरिभप्रयाणं पूर्वपार्वत्यभागे खुनलुङ्सहजातः खुनलइ सभ्यराज्। अतुलनगरवेशं मुंरिमुंरामदेशं ससुखमशिषदब्दान् शासने श्रीनिवासः॥

6. Fill in the blanks :খালী ঠাই পুৰণ কৰাঁ :

जनपदमिममेत्य प्रेमभावाद्द्धार।
लिलतवचनजाले _____
श्रकितहरिणनेत्रे च मुग्धः॥

5

 $1\times5=5$

7. Answer any *one* of the following questions:
তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ থি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখাঁ:

- (a) Write a short note on the Āhom dynasty as you find in the Satī Jayamatī Kāvya.
 'সতী জয়মতী' কাব্যত পোৱা ধৰণে আহোম বংশৰ ওপৰত চমু টোকা লিখাঁ।
- (b) Present a picture of the natural beauty of the hermitage of sage Vasistha as you find in the Satī Jayamatī Kāvya.
 'সতী জয়মতী' কাব্যত পোৱা ধৰণে বসিষ্ঠ মুনিৰ আশ্রমৰ প্রাকৃতিক সৌন্দর্যৰ ছবি এখন উপস্থাপন কবাঁ।
- 8. Elucidate the idea contained in any one of the following:

তলৰ উক্তিসমূহৰ যি কোনো এটাৰ ভাৱ-সম্প্ৰসাৰণ কৰাঁ:

- (a) स जातो येन जातेन याति वंशः समुत्रतिम्।
- (b) विद्या राजसु पूज्यते न तु धनं विद्याविहीनः पशुः।
- 9. Quote from memory the verse from the Nītiśataka in which the poet states the characteristics of three types of man, 'Nīca, Madhyama and Uttama'.

'নীতিশতক'ত কবিয়ে বৰ্ণনা কৰা অনুসৰি 'নীচ, মধ্যম আৰু উত্তম'—এই তিনি শ্ৰেণীৰ মানুহৰ বৈশিষ্ট্য থকা শ্লোকটো মুখস্থ লিখাঁ।

(Turn Over)

5

5

2

(Continued)

10. Discuss the *Nītiśataka* as a source of ethical teaching with apt examples from your text. 10 উপযুক্ত উদাহৰণেৰে নৈতিক শিক্ষাৰ উৎস হিচাবে তোমাৰ পাঠ্য 'নীতিশতক' গ্ৰন্থখনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

Or / অথবা

Prepare a note on the content of text portion of the Nītiśataka.

'নীতিশতক'ৰ পাঠ্যাংশৰ কথাবস্তুৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

11. Fill in the blanks:

2

খালী ঠাই পূৰণ কৰাঁ :

अज्ञः सुखमाराध्यः ____ विशेषज्ञः। ज्ञानलवदुर्विदग्धं ____ तं नरं न रञ्जयति॥

- 12. Write short answers to the following: 2×3=6
 তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ সংক্ষিপ্ত উত্তৰ দিয়াঁ:
 - (a) Write the names of two Satakas of Bhartrhari other than Nītiśataka.

 'নীতিশতক'ৰ বাহিৰে ভৰ্তৃহৰিয়ে ৰচনা কৰা আন দুখন শতকৰ নাম দিখাঁ।

- (b) Write the significance of the title Satī Jayamatī.

 'সতী জয়মতী' নামৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰাঁ।
- (c) What are the divisions of prose-romance? গদ্য-কাব্যৰ ভাগকেইটা কি কি ?

* * *